

Rath, Jan
University of Amsterdam
Immigration and Integration (MA)
2004-2005

Inhoud

De trek van landverhuizers naar wereldsteden, het proces van incorporatie in de stedelijke samenleving, en de verdere ontwikkeling van die wereldsteden zelf worden beïnvloed door enerzijds de eigenschappen van de immigranten en anderzijds de vigerende stedelijke kansenstructuur. De interactie tussen immigranten en de ontvangende samenleving heeft vele facetten, is principieel dynamisch van aard, en strekt zich uit over verschillende maatschappelijke domeinen—zoals het economische domein, het sociale, politieke en culturele. Wat er ook precies gebeurt, de aanwezigheid van immigranten en hun activiteiten laten altijd een indruk in de samenleving achter. Nu eens is die vluchtig, dan weer is die onuitwisbaar. Hoe de stad immigranten opvangt en opneemt, welke typisch stedelijke structurele factoren daarop van invloed zijn, en hoe de stad door de komst van immigranten verandert, vormt het centrale onderwerp van deze cursus.

Amsterdam is in dit verband een interessante casus omdat—de relatief kleine schaal ten spijt—allerhande abstracte mondiale thema's er een concrete uitwerking vinden. Bijna de helft van de bewoners van Amsterdam is afkomstig uit het buitenland of behoort tot een gezin waarvan tenminste een van de ouders dat is. Met zo'n hoog aandeel immigranten kan Amsterdam wedijveren met typische wereldsteden als New York, Los Angeles en Sydney. De nieuwkomers belichamen het internationale karakter van de stad en geven het stedelijke sociale bouwwerk uiteenlopende nieuwe impulsen.

Studenten maken kennis met een baaiert van verschillende theoretische perspectieven op dit verschijnsel en verdiepen zich in allerhande thema's zoals integratie, sociale mobiliteit, diversiteit, gender, racisme en transnationalisme. In een reeks van bijeenkomsten wordt ingegaan op de geschiedenis van Amsterdam als immigratiestad, het integratiebeleid, de woningsector, de arbeidsmarkt, het ondernemerschap, het onderwijs, het verenigingsleven, de islam, maar de toekomst van de tweede generatie. Zoveel mogelijk zal de casus Amsterdam in een internationaal vergelijkend perspectief worden geplaatst.

Doelstellingen

Het doel van deze module is het aanreiken van theoretische en empirische inzichten over de komst van immigranten naar steden in economisch geavanceerde gebieden en het proces van incorporatie in de stedelijke samenleving. Meer specifiek gaat het om inzicht in de interactie tussen differentiële stedelijke kansenstructuren en de rol van immigranten als agents of urban change, inzonderheid de casus Amsterdam in internationaal comparatief perspectief.

Code

61G3402

Tiid

14:00—17:00

Eerste sessie donderdag 10 februari 2005

Laatste sessie donderdag 16 juni 2005

Zaal

OIH B017

Format

Studenten participeren in de discussies in de werkcolleges en voeren verschillende leeropdrachten uit. Actieve deelname is verplicht. De beoordeling is gebaseerd op deelname aan discussies (25%), uitvoering van opdrachten (25%), en een eindpaper (3000 woorden) (50%) gebaseerd op de besproken verplichte literatuur. Het eindpaper dient te worden ingeleverd vóór 25 juni 2005. Er is een herkansing mogelijk, einddatum 31 augustus 2005.

Credits

10 ECTS credits

Literatuur

Een reader. Een master copy van de reader wordt beschikbaar gesteld in week 1. Students zorgen zelf voor een kopie.

Kosten

De kosten van een kopie zal ongeveer € 30-35 bedragen.

Week 1

Donderdag 10 februari 2005

Onderwerp: Introductie

Docent: Jan Rath

Video 'Lijn 6' over integratie van Vincent Monnikendam

Week 2

Donderdag 17 februari 2005

Docent: Jan Rath & Wim Willems

Onderwerp: Trek naar Steden en Binding met de Stad en haar Inwoners

Verplichte literatuur:

Lucassen, L. & W. Willems (2000) Op weg naar de stad. Over de integratie van migratie- en stadsgeschiedenis. Themanummer Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis, 26 (4), pp. 237-362.

■ Lucassen, L. & W. Willems, Lokale geschiedenis in beweging: een inleiding

■ Kooij, P. & P. van de Laar, Migratie en Nederlandse steden (1800-2000)

■ Schrover, M., Potverkopers, vijlenkappers, winkeliers en stukadoors. Nichevorming onder Duitse migranten in de negentiende-eeuwse stad Utrecht

■ van der Woude, R., Stad en migratie, migranten en hun stad de wisselwerking tussen migratie en stedelijke ontwikkeling: Leeuwarden 1850-1914

■ Suurenbroek, F., Friezen in Amsterdam. Groepsvorming onder binnenlandse migranten aan het einde van de negentiende eeuw.

■ Sharpe, W. (2002) 'Nostalgia and Connection in the Postmodern Metropolis', in GUST (Ghent Urban Studies Team), Post Ex Sub Dis. Urban Fragmentations and Constructions. Rotterdam: Uitgeverij 010.

Aanbevolen literatuur:

Lucassen, L. & W. Willems (2000) Op weg naar de stad. Over de integratie van migratie- en stadsgeschiedenis. Themanummer Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis, 26 (4).

■ Cottaar, A., Een oosterse stad in het westen. Etnisch-culinaire pioniers in Den Haag

■ Mak, G., Verschil als uitgangspunt: een inbreng van vrouwenstudies op het terrein van (lokale) migratiegeschiedenis

Week 3

Donderdag 24 februari 2005

Docent: Jeroen Doomernik

Onderwerp: Internationale Migratie: Theoretische Overwegingen

Verplichte literatuur:

■ Massey, D.S. & L. Goldring (1994) 'Continuities in Transnational Migration: An Analysis of Nineteen Mexican Communities', American Journal of Sociology, May, 99 (6), pp. 1492-1534.

■ Massey, D.S., J. Arango, G. Hugo, A. Kouaouci, A. Pellegrino & J.E. Taylor (1993) 'Theories of International Migration: A Review and Appraisal', Population and Development Review, September, 19 (3), pp. 431-466.

■ Sassen, S. (1995) Transnational Economies and National Migration Policies. Amsterdam: University of Amsterdam, Institute for Migration and Ethnic Studies (IMES), 32 pp.

Week 4

Donderdag 3 maart 2005

Docent: Mies van Niekerk

Onderwerp: Assimilatie, Multiculturalisme, Minderheidsvorming

Verplichte literatuur:

■Alba, R. & V. Nee (2003) *Remaking the American Mainstream. Assimilation and Contemporary Immigration*. Cambridge: Harvard University Press. (Chapter 2, 'Assimilation Theory, Old and New', pp. 17- 66).

■Vermeulen, H. & B. Slijper (2003) *Multiculturalisme in Canada, Australië en de Verenigde Staten. Ideologie en beleid, 1950 – 2000*. Amsterdam: Het Spinhuis (Hoofdstuk 1, 'Multiculturalisme: een eerste verkenning', pp. 1-15).

■Waldinger, R. (2003) 'The Sociology of Immigration: Second Thoughts and Reconsiderations', pp. 21-43 in J. Reitz (Ed.), *Host Societies and the Reception of Immigrants*. San Diego, CA: Center for Comparative Immigration Studies, University of California.

Aanbevolen literatuur:

■Gans, H. (1997) 'Toward a reconciliation of "Assimilation" and "Pluralism". The Interplay of Acculturation and Ethnic Retention. *International Migration Review* 31 (4): 875-892.

■Portes, A. (1997) 'Immigration Theory for a New Century. Some Problems and Opportunities' *International Migration Review* 31 (4): 799-825.

■van Amersfoort, H. (1982) *Immigration and the Formation of Minority Groups. The Dutch Experience 1945-1975*. Cambridge: Cambridge University Press. (Chapters 2 and 3, pp. 10-50).

Week 5

Donderdag 10 maart 2005

Docent: Jan Rath

Onderwerp: Geleide Integratie: Overheidsbeleid

Verplichte literatuur:

■Vermeulen, H. (Ed.). (1997). *Immigrant Policy for a Multicultural Society. A Comparative Study of Integration, Language and Religious Policy in Five European Countries*. Brussels: Migration Policy Group. (This report can be downloaded from <http://www2.fmg.uva.nl/imes/books/books-mpg-vermeulen.htm>).

■Penninx, R., K. Kraal, M. Martiniello & S. Vertovec (Eds.) (2004) *Citizenship in European Cities. Immigrants, Local Politics and Integration Policies*. Aldershot: Ashgate.

Aanbevolen literatuur:

■Scholten, P. (forthcoming) 'Arbeidsdeling en immigrantenbeleid. Een analyse van arbeidsdeling en grenzen tussen wetenschap en beleid in de ontwikkeling van het Nederlandse immigrantenbeleid', *Ethiek & Maatschappij*.

■Scholten, P. & A. Timmermans (2004) 'Doorbraken en zachte landingen in het Nederlandse immigrantenbeleid. Een theoretische analyse van beleidsdynamiek', *Beleidswetenschap*, 18 (1), pp. 3-30.

Week 6

Donderdag 17 maart 2005

Docent: Jan Rath

Onderwerp: Doodswijgen of Overschreeuwen: Debat over Integratie

Verplichte literatuur:

■Prins, B. (2002) 'The nerve to break taboos. New realism in the Dutch discourse on multiculturalism', *Journal of International Migration and Integration*, 3 (3-4), Autumn, pp. 363-380.

■Rath, J. (1999) 'The Netherlands. A Dutch treat for anti-social families and immigrant ethnic minorities', pp. 147-170 in M. Cole and G. Dale (eds.), *The European Union and Migrant Labour*. Oxford: Berg Publishers.

■Uitermark, J. & J.W. Duyvendak (2004) *Civilizing the European City. Revanchist Urbanism in Rotterdam, the Netherlands*. Paper prepared for the session 'New Communities' at the Annual Meeting of the American Sociological Association, San Francisco, 14-17 August, 2004.

Aanbevolen literatuur:

■Böcker, A & D. Thränhardt (2003) 'Is het Duitse integratiebeleid succesvoller, en zo ja waarom?', *Migrantenstudies*, 19 (1), pp. 33-44.

■Koopmans, R. (2002) 'Zachte heelmesters : een vergelijking van de resultaten van het Nederlandse en Duitse integratiebeleid en wat de WRR daaruit niet concludeert', *Migrantenstudies*, (18) 2, pp. 87-92.

■Koopmans, R (2003) 'Uitvluchten kan niet meer : een repliek op Böcker en Thränhardt', *Migrantenstudies* (19) 1, pp. 45-56.

Week 7

Donderdag 24 maart 2005

Docent: Jan Rath

Onderwerp: Huisvesting (concentratie en spreiding)

Verplichte literatuur:

- Van Amersfoort & C. Cortie (forthcoming) 'Housing and Population. A dynamic Relation. Spatial mobility in 20th century Amsterdam', in J. Rath (Ed.), *Ethnic Amsterdam*. Amsterdam.
- Bolt, G. (2001) 'Turken en Marokkanen over concentratiebuurten. Eindbestemming of tussenstation?', *Migrantenstudies*, 17 (4), 226-245.
- Burgers, J. (1998) 'Formal determinants of informal arrangements. Housing and undocumented immigrants in Rotterdam', *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 24 (2), pp. 295-312.
- Musterd, S. & R. Deurloo (2002) 'Unstable immigrant concentrations in Amsterdam. Spatial segregation and integration of newcomers', *Housing Studies*, 17 (3), pp. 497-503.
- Peach, C. (2003) 'The Ghetto and the ethnic enclave', pp. 99-122 in J. Doornik & H. Knippenberg (Eds), *Immigration and Immigrants. Between Policy and Reality*. Amsterdam: Askant Academic Publishers.

Week 8

Donderdag 31 maart 2005

Collegevrij.

Week 9

Donderdag 7 april 2005

Docent: Floris Vermeulen

Onderwerp: Zelforganisaties en Politiek

Verplichte literatuur:

- Boussetta, H. (2000). 'Political dynamics in the city. Three case studies', pp. 129-144 in S. Body-Gendrot & M. Martiniello (Eds.), *Minorities in European Cities. The Dynamics of Social Integration and Social Exclusion at the Neighbourhood Level*. Houndsmill, Basingstoke, Hampshire/New York: Macmillan/St. Martin's Press.
- Fennema, M. and Tillie, J. (2001) 'Civic community, political participation and political trust of ethnic groups', *Connections*, 24 (1): 26-41.
- Rijkschroeff, R and Duyvendak, J. W. (2004) 'De omstrede betekenis van zelforganisaties', *Sociologische Gids*, 51 (1): 18-35.
- Vermeulen, F. (forthcoming) *The Immigrant Organising Process*. Chapter 4 'The Turkish organising process in Amsterdam and Berlin. Number and types (1960-2000)'. Amsterdam.

Aanbevolen literatuur:

- Rath, J., Penninx, R., Groenendijk, K. and Meyer, A (1999) 'The Politics of Recognition of Religious Diversity in Europe. Social Reactions to the Institutionalization of Islam in The Netherlands, Belgium and Britain', *Netherlands' Journal of Social Sciences*, 35 (1): 53-68.
- Jones-Correa, M. (1998) *Between two nations: the political predicament of Latinos in New York City*. Ithaca: Cornell University Press.
- Roosblad, J. (2002) *Vakbonden en immigranten in Nederland (1960-1997)*. Amsterdam: Aksant.

Week 10

Donderdag 14 april 2005

Docent: Maurice Crul

Onderwerp: Onderwijs

Verplichte literatuur:

- Crul, M. & J. Doornik (2003) 'The Turkish and the Moroccan second generation in the Netherlands. Divergent Trends between and Polarization within the two Groups', *International Migration Review*, 37 (4), pp. 1039-1065.
- Crul, M. & H. Vermeulen (2003) 'The Second Generation in Europe. Introduction', *International Migration Review*, 37 (4), pp. 965-986.
- Kasinitz, P., J. Mollenkopf & M. Waters (2002) 'Host societies and the reception of immigrants. Institutions, markets and policies – Becoming American- Becoming New Yorkers: Immigrant incorporation in a majority minority city', *International Migration Review*, 36 (4), pp. 1020-1036.
- Reitz, J. (2002) 'Educational Expansion and the Employment Success of Immigrants in the United States and Canada 1970-1990', pp. 151-180 in J. Reitz (Ed.), *Host Societies and the Reception of*

Immigrants. San Diego: University of California, Center for comparative Immigration Studies.

Aanbevolen literatuur:

■Alba, R. & V. Nee (2003) *Remaking the American Mainstream. Assimilation and Contemporary Immigration*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

■Portes, A. & R. Rumbaut (2001) *Legacies. The Story of the Immigrant Second Generation*. Berkeley, CA: University of California Press.

Week 11

Donderdag 21 april 2005

Docent: Jan Rath

Onderwerp: Arbeidsmarkt

Verplichte literatuur:

■Veenman, J. (2001). 'Ethnic minority educational and labour market performance in the Netherlands', pp. 231-249 in K. Phalet & A. Orkeny (Eds.), *Ethnic Minorities and Inter-Ethnic Relations in Context, A Dutch-Hungarian Comparison*. Research in Migration and Ethnic Relations Series. Aldershot, Hampshire: Ashgate.

■Kloosterman, R. (1996). 'Mixed experiences. Postindustrial transition and ethnic minorities on the Amsterdam labour market', *New Community*, 22 (4), pp. 637-653.

Kloosterman, R.C. (1996). 'Double Dutch. Polarization trends in Amsterdam and Rotterdam after 1980', *Regional Studies*, 30 (5), pp. 467-476.

■Kloosterman, R.C. (2004) 'Recent employment trends in the cultural industries in Amsterdam, Rotterdam, The Hague and Utrecht. A first exploration', *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 95 (2), pp.243-252.

■Rath, J. (2001) 'Eigen bouwvakkers eerst. Over de uitzonderlijke situatie dat in Nederland zo weinig immigranten werkzaam zijn in de bouwnijverheid', pp. 223-239 in F. Lindo & M. van Niekerk, *Dedication and Detachment. Essays in Honour of Hans Vermeulen*. Amsterdam: Het Spinhuis.

Week 12

Donderdag 28 april 2005

Docent: Jan Rath

Onderwerp: Ondernemerschap (casus loonconfectie-industrie)

Verplichte literatuur:

■Wong, B. (1987) 'The role of ethnicity in enclave enterprises. A study of the Chinese garment factories in New York City', *Human Organization*, 46 (2), pp. 120-130.

■Kloosterman, R. with J. Rath (forthcoming) 'Mixed Embeddedness as a Conceptual Framework for Exploring Immigrant Entrepreneurship', *International Journal of Urban and Regional Research*.

■Rath, J. (2002) 'Do immigrant entrepreneurs play the game of ethnic musical chairs? a critique of Waldinger's model of immigrant incorporation', pp. 141-160 in A. Messina (Ed.), *West Europe Immigration and Immigrant Policy in the New Century*. Westport, CT: Praeger Publishing.

■Rath, J. (2003) 'Undressing the garment industry. Immigrant entrepreneurship in seven cities', pp. 253-285 in J.G. Reitz (Ed.), *Host Societies and the Reception of Immigrants*. La Jolla, CA: Center for Comparative Immigration Studies.

Week 13

Donderdag 5 mei 2005

Collegevrij.

Week 14

Donderdag 12 mei 2005

Docent: Frank Buijs

Onderwerp: Religie (casus vestiging moskeeën)

Verplichte literatuur:

■Buijs, F.J. (2000) 'Multiculturele samenleving en democratie', *Migrantenstudies*, 3, pp. 131-147.

■Buijs, F.J. (1998) *Een moskee in de wijk. De vestiging van de Kocatepe moskee in Rotterdam-Zuid*. Amsterdam: Het Spinhuis (Hoofdstukken 4 en 5, pp. 87-117).

■Lindo, F. (1999) *Heilige Wijsheid in Amsterdam. Ayasofia, Stadsdeel De Baarsjes en de Strijd om het Riva-terrein*. Amsterdam: Het Spinhuis. (Hoofdstuk 6, pp. 99-140).

■Rath, J., R. Penninx, K. Groenendijk, A. Meijer (1996) *Nederland en zijn Islam. Een Ontzuilende*

Samenleving Reageert op zijn Islam. Amsterdam: Het Spinhuis. (Hoofdstuk 3, 'Het religieuze domein', pp. 33-49).

Week 15

Donderdag 19 mei 2005

Docent: Jan Dirk de Jong

Onderwerp: Publieke Ruimte (in het bijzonder Interactie en Veiligheid)

Verplichte literatuur:

■ Anderson, E. (1999) Code of the Street. Decency, Violence and Moral Life of the Inner City. New York: W.W. Norton & Company. Chapter 'Decent and Street Families', pp. 35-66.

■ Blokland, T. & R. Soenen (2004) 'Veilig met de tram: een etnografisch perspectief op veiligheid in het openbaar vervoer', B&M Tijdschrift voor beleid, politiek en maatschappij, 31 (2), pp. 173-184.

■ Felson, M. (1998) Crime in Everyday Life. California: Pine Forge Press. (Chapter 'Temptations without Controls', pp. 23-51).

■ Terpstra, J. (2004) 'Veiligheidszorg en laatmoderniteit: veranderingen in veiligheidsbeleid en de zorg om veiligheid', B&M Tijdschrift voor beleid, politiek en maatschappij, 31 (2), pp. 149-162.

Week 16

Donderdag 26 mei 2005

Docent: Marloes Wevers

Onderwerp: Publieke Ruimte, in het Bijzonder Stedelijk Landschap

Verplichte literatuur:

(To be announced)

Week 16

Donderdag 2 juni 2005

Docent: Jan Dirk de Jong

Onderwerp: Rotjongens

Verplichte literatuur:

■ Gemert, F.H.M. van (1998) Ieder voor zich. Kansen, cultuur en criminaliteit van Marokkaanse jongens. Amsterdam: Het Spinhuis. (Hoofdstuk 'Slotbeschouwing', pp. 201-208; hoofdstuk 'Methoden', pp. 209-230).

■ Jong, J.D. de & W.J.M. de Haan (2004) 'Buurtvaders Sociale controle, solidariteit en burgerlijke verantwoordelijkheid in de Marokkaanse gemeenschap', Tijdschrift voor criminologie, 42 (4), pp. 383-393.

■ Pels, T. (2003) Een studie over last van Marokkaanse jongeren. Assen: Koninklijke Van Gorcum BV/Instituut voor Sociologisch-Economisch Onderzoek, Erasmus Universiteit Rotterdam. (Hoofdstuk 'Socialisatie en last van Marokkaanse jongeren', pp. 19-29).

■ Werdmölder, H. (1997) A Generation Adrift. An Ethnography of a Criminal Moroccan Gang in the Netherlands. Den Haag: Kluwer International (Chapter 'Researching a Moroccan Youth Gang', pp. 11-23; Chapter 'Conclusions', pp. 131-139)

Week 18

Donderdag 9 juni 2005

Docent: Simone de Bruin

Onderwerp: Uitgaan, Vrije Tijd

Verplichte literatuur:

■ Chatterton, P. & R.G. Hollands (2002) 'Theorising urban playscapes. Producing, regulating and consuming youthful nightlife city spaces', Urban Studies, 39 (1), pp. 95-116

■ MacRae, R. (2004) 'Notions of "Us and Them". Markers of stratification in clubbing lifestyles', Journal of Youth Studies, 7, pp. 55-71.

■ Amin, A. (2002) 'Ethnicity and the multicultural city. Living with diversity', Environment and planning, 34, pp. 959-980.

Aanbevolen literatuur:

■ Bennett, A. (1999) 'Subcultures or Neo-tribes? Rethinking the relationship between youth, style and musical taste', Sociology, 33 (3), pp. 599-617.

■ Body-Gendrot, S. (2002) 'Living apart or together with our differences? French cities at a crossroads', Ethnicities, 2 (3), pp. 367-385.

■Orlando, V. (2003) 'From Rap to Raii in the Mixing Bowl. Beur Hip-Hop Culture and Banlieue Cinema in Urban France', Journal of Popular Culture, 36 (3), pp. 395-415.

Week 19

Donderdag 16 juni 2005

Docent: Rinus Penninx (UvA) vs. Richard Alba (SUNY-Albany)

Onderwerp: Europe-USA Comparison(ISHSS)

Locatie: ISHSS, Prins Hendrikkade 189-b